

CABINET CYNGOR GWYNEDD

Adroddiad i gyfarfod Cabinet Cyngor Gwynedd

Dyddiad y cyfarfod:	16 Ionawr 2018
Aelod Cabinet:	Y Cyngorydd Peredur Jenkins
Swyddog Cyswllt:	Dilwyn Williams, Prif Weithredwr
Teitl yr Eitem:	Llunio Strategaeth Asedau Newydd 2019-20 i 2028/29

Y penderfyniad a geisir

Cymeradwyo'r drefn ar gyfer sefydlu strategaeth asedau newydd ar gyfer y cyfnod 2019/20 hyd at 2028/29 a nodir yng nghymalau 18 i 21 yr adroddiad.

Cefndir

1. Yn 2009, fe wnaeth y Cyngor asesiad o'i anghenion cyfalaf tebygol am y 10 mlynedd i ddod.
2. Lluniwyd asesiad hefyd o'r adnoddau cyfalaf fyddai ar gael i ni am y cyfnod, ac yn dilyn yr asesiadau yma, ac yn wyneb y ffaith nad oedd ein hadnoddau am ganiatáu i ni gyfarch yr holl anghenion cyfalaf, cynhaliwyd cyfres o weithdai gydag aelodau'r Cyngor i geisio sefydlu beth oedd eu blaenoriaethau cyfalaf am y 10 mlynedd i ddod.
3. Yn sgil y trafodaethau hynny sefydlwyd Strategaeth Asedau, ac fe'i mabwysiadwyd gan y Cyngor ar 22 Hydref 2009.
4. Bu i mi adrodd i'r Cabinet ar 28 Mawrth y llynedd ynglŷn â beth a gyflawnwyd drwy'r strategaeth honno, a theg yw dweud ein bod wedi medru cyflawni dipyn dros y 10 blynedd diwethaf er gwaethaf y ffaith fod yr adnoddau cyfalaf a ddarperir i lywodraeth leol wedi gostwng yn sylweddol dros y cyfnod.
5. 2018/19 fydd blwyddyn olaf y strategaeth bresennol ac mae angen i ni sefydlu strategaeth newydd felly ar gyfer y cyfnod 10 mlynedd nesaf.
6. Pwrpas yr adroddiad yma yw hysbysu'r Cabinet o'r sefyllfa ddiweddaraf gan awgrymu dull ar gyfer sefydlu'r strategaeth newydd.

Y mater sydd angen sylw

7. Mae gan y Cyngor strategaeth ariannol refeniw sydd yn ceisio adnabod beth fydd y gost o redeg ein gwasanaethau dros y 3 neu 4 blynedd i ddod er mwyn cynllunio trywydd ariannol ar sail y tybiaethau hynny.
8. Bob blwyddyn wedyn 'rydym yn sefydlu cyllideb flynyddol ac yn addasu'r tybiaethau yn ôl yr hyn sy'n digwydd mewn gwirionedd a'r adnoddau sydd wirioneddol ar gael i ni.
9. Ar ben hyn fodd bynnag, fe fydd gan wasanaethau ofynion cyfalaf er mwyn gallu gwireddu eu gwasanaethau. Mae'n bur debyg y bydd yna ofynion cyfalaf yn codi wrth i'r Cyngor ystyried ei Gynllun Corfforaethol ym mis Chwefror hefyd.
10. Fel y gwneir ar gyfer refeniw mae angen llunio strategaeth fwy hir dymor er mwyn sefydlu beth fydd ein blaenoriaethau gwariant cyfalaf dros y 10 mlynedd i ddod gan ystyried ein gallu i dalu amdano.
11. Fel man cychwyn felly 'rydym wedi gofyn i bob Adran feddwl am beth fyddai eu hanghenion cyfalaf am y 10 mlynedd i ddod ac 'rydym wedi hel yr anghenion hynny at ei gilydd.
12. Rhoddir crynodeb lefel uchel o gynnyrch y gwaith hwnnw yn nhabl 1 isod.

Tabl 1
Crynodeb o ofynion cyfalaf a adnabuwyd hyd yma

	£'000
Addysg	
Amrywiol Gynlluniau i wella ysgolion o dan gynllun Ysgolion 21ain ganrif Llywodraeth Cymru	25,641
Cyllid	
Adnewyddu cyfarpar technoleg gwybodaeth	7,215
Economi a Chymuned	
Amrywiol addasiadau ac adnewyddu Llyfrgelloedd ; cyfleusterau hamdden; cyfleusterau morwrol a pharciau gwledig, amgueddfeydd ac orielau.	3,125
Oedolion	
Ail lunio'r ddarpariaeth gofal preswyl o fewn y sir	8,625
Ymestyn y ddarpariaeth tai gofal o fewn y Sir	5,500
Grantiau Adnewyddu	20,000
Priffyrdd a Bwrdeistrefol	
Atal dirywiad ffyrdd	10,000
Adnewyddu Pontydd	1,779
Adnewyddu Goleuadau Stryd; Ffensys Diogelwch; ymateb i lifogydd ar y ffyrdd	2,650

Gwaith adnewyddu cyfarpar mewn meysydd chwarae; darparu tir claddu; adnewyddu toiledau cyhoeddus	1,363
Adnewyddu pibellau dwr mewn stadau tai	2,400
Adnewyddu fflyd y Cyngor	2,037
Gweithfeydd i safleoedd gwastraff	928
Amgylchedd	
Gwneud gwaith dichonoldeb i baratoi cynlluniau	1,000
Gweithfeydd i Lonydd Glas	200
Cynnal a chadw adeiladau	28,108
Ymgynghoriaeth	
Amddiffyn yr Arfordir / Llifogydd	3,463
Cyfanswm hyd yma	124,034

13. Dylid nodi nad yw'r crynodeb yma yn cynnwys unrhyw adnoddau cyfalaf fydd yn cael eu hadnabod fel rhan o sefydlu Cynllun Corfforaethol y Cyngor, ac mae yna bosibilrwydd felly mai cynyddu fydd y gofynion yma.
14. Oni bai fod yna newid ym maint yr adnoddau cyfalaf a roddir i Lywodraeth Leol, amcangyfrifir ar sail yr adnoddau cyfalaf sy'n cael eu hariannu drwy'r setliad ar hyn o bryd mai tua £67m fydd ar gael i ni dros y 10 mlynedd dan sylw.
15. Yn amlwg felly mae'r galw o £124m lawer uwch na'r adnoddau fydd ar gael a bydd angen blaenoriaethu felly.
16. Fe welwyd sefyllfa debyg pan fu'r Cyngor yn ceisio sefydlu'r strategaeth bresennol yn 2009, ond yr adeg hynny nid oedd y cyfyngiadau ar wariant refeniw mor hegar ag y gwelir heddiw ac 'roedd opsiwn ar gael i'r Cyngor edrych am arbedion effeithlonrwydd i ariannu mwy o wariant cyfalaf, a dyna wnaed. Bu modd ariannu tua £23m o wariant cyfalaf drwy wneud hynny.
17. Oherwydd y cyfyngiadau sylweddol ar y grant refeniw yr ydym yn ei dderbyn gan Lywodraeth Cymru, a'r pwysau eithriadol y mae hynny yn ei roi ar ein cyllidebau refeniw, nid yw hyn yn debygol o fod yn opsiwn y tro hwn.
18. Awgrymaf ein bod yn dilyn trefn debyg i'r un a ddilynwyd y tro diwethaf o gynnal cyfres o weithdai i alluogi holl aelodau'r Cyngor i fynegi eu barn ar y blaenoriaethau cyn i'r Cabinet wneud argymhellion ffurfiol i'r Cyngor.
19. Y tro diwethaf fe gyflwynwyd casgliadau'r gweithdai i'r Pwyllgor Craffu Corfforaethol er mwyn cael eu barn nhw cyn i'r Cabinet eu hystyried ac awgrymir ymhellach ein bod yn dilyn trefn gyffelyb y tro hwn hefyd.

20. Y Pwyllgor Archwilio a Llywodraethu fyddai'n ymarfer y rôl honno y tro yma, ac efallai y byddai'n syniad penodi grŵp bach o unigolion o'r Pwyllgor hwnnw i graffu'r hyn fydd yn dod allan o'r gweithdai, ond gellir trafod hynny gyda'r Cadeirydd pan fydd y Cabinet yn cwrdd â Chadeiryddion ac Is Gadeiryddion Craffu.

21. Os yw'r Cabinet yn cytuno, awgrymir ein bod yn dilyn yr amserlen ganlynol

Tasg	Pryd
Sefydlu unrhyw ofynion ar gyfer y Cynllun Corfforaethol	Erbyn diwedd Chwefror
Cynnal gweithdai i holl aelodau'r Cyngor fynegi barn	Erbyn diwedd Mai
Cyflwyno canlyniadau'r gweithdai i'r Pwyllgor Archwilio am farn	Erbyn diwedd Gorffennaf
Cabinet i ystyried argymhellion cyn cyflwyno Strategaeth ddrafft i'r Cyngor	Medi
Strategaeth Asedau i'w gyflwyno i'r Cyngor i'w fabwysiadu	Hydref

Sylwadau'r Swyddogion Statudol

Swyddog Monitro

Ystyrir fod y trywydd ymgynghori a phenderfynu yn briodol yn y sefyllfa a amlinellir yn yr adroddiad. Dim sylwadau eraill o ochr priodoldeb

Pennaeth Cyllid

Mae swyddogion Cyllid wedi cydweithio gyda'r Aelod Cabinet a'r Prif Weithredwr i baratoi'r adroddiad yma ac yn cadarnhau'r cynnwys